

STOCKHOLMSKÄLLAN

► LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

Läkaren som botade med hypnos

■ ■ Den 17 januari 1885 är det magnetiseringsseans här i staden. Ett femtiotal personer ser häpet på när magnetisör Karl Sixtus får den ena försökspersonen efter den andra att falla i sömn och göra märkvärdiga saker.

Text: Kettil Mannerheim

I publiken finns den kontroversiella kändisläkaren Anton Nyström som är där för att se vilka medicinska slutsatser han kan dra av det hela. När Sixtus förklarar för en sövd yngling att dennes örsnibb nu saknar känsel så kliver den entusiastiska Nyström själv in i handlingen. I en artikel i Stockholms Dagblad berättar han att han nästan fullständigt genomstäck ynglingens örsnibb med en grov nål ”utan att någon rörelse eller något ljud antydde den ringaste förnimelse deraf”. Nyström skriver att här finns oanade krafter i rörelse som bör utforskas av vetenskapen!

Fyra år senare har den ständigt nyfikne dr Nyström kommit gåtans lösning på spåren. Under en resa i Frankrike har han studerat de senaste rönen om hypnos, ett begrepp som nyligen blivit känt i vidare kretsar. Den animala magnetismens utövare menade att levande varelser hade en livskraft eller magnetisk

”Alla var dock inte lika nöjda.

vätska och att om denna aktiverades på rätt sätt så kunde helande effekter uppstå. Anton Nyström har efter sin franska resa i stället köpt hypnosforskarnas förklaring: det rör sig om inbillningens kraft. I ett somnambult tillstånd är patienten mer mottaglig för olika förslag till handling, s k suggestioner.

FRÅN VÅREN 1889 erbjuder Anton Nyström hypnotisk behandling i sin läkarmottagning på Wahrendorffsgatan 10. Tillströmningen av patienter blir stor! I Nyströms brevsamling, som till stora delar är tillgängliggjord på Stockholmskällan, finns brev från flera människor som tror på hypnosens helande kraft. Helsingborgaren Lundstedt är övertygad om att han skulle bli av med

sin stamning bara han finge komma till dr Nyström, en fattig änka vill bli av med sina nervryckningar och en statstjänsteman med en ”hemlig last” ställer sitt sista hopp till Nyströms hypnotiska kompetens.

ALLA ÄR DOCK INTE LIKA nöjda. Knut Johan Fundins ”slöhet” och ”tröghet” har av Nyström behandlats som en själsjukdom. Fundin anser dock i efterhand att han lider av en rent fysisk åkomma och vill genast att Nyströms förra hypnos ”neutraliseras” med en ny då ”en tillökning af min energie snarare skadar än gangnar mig”.

För den vetenskapligt ambitiöse Nyström var det angeläget att avmystifiera hypnos. Som hängiven gudsförnekare gick han till storms mot helbrägdagöraren Boltzius för att denne spred vidskeplighet, men erkände samtidigt att det var fullt möjligt att helbrägdagöraren lyckats läka människor – men med hjälp av suggestionens makt snarare än Guds ingripande. Nyström hävdade vidare att det inte krävdes någon speciell talang för att hypnotisera, ”endast viljekraft”. Det var heller ingen blixtnabb mirakelkur: bara behandlingens inledning krävde att patienten förband sig att hypnotiseras en och en halv timme tio dagar i rad!

HYPNOTISÖR. Den radikale kändisläkaren Anton Nyström (1842-1931) i 40-årsåldern.

FOTO: ROSALIE SJÖMAN, STOCKHOLMS STADSARKIV